מכון שיטים
ארכיון החגים הקיבוצי

מערך שיעור לכיתה ה'

אסתר וושתי – נשים במגילה, ובחיינו

מערך השיעור לכיתה ה' עוסק בנושא דמות האישה, מעמדה ותפקידה בסיפור מגילת אסתר ובחיינו היום. השיעורים יעסקו בדמותן של ושתי ושל אסתר, ניתוח התנהגותן והישגיהן. כמו-כן, נבחן את מודל הנשיות במגילה ואת הדמיון והשוני בינו לבין החברה בה אנו חיים כיום.

1. ושתי ואסתר – נשים במגילה

אפיון דמותן של ושתי ואסתר והיחס אליהן במגילה. מה היה מעמד הנשים בפרס? על אילו תכונות נשפטו? מה יכלו לעשות? איזה מודל מציבה ושתי ואיזה אסתר? מה ההבדל ביניהן? מה המסר של המגילה כלפי הנשים?

2. נשים בחברה היום

ניתוח מעמד האישה בחברה שלנו מתוך הסתכלות בפרסומות ותוכניות טלוויזיה.

3. מודלים נשיים

נשים בהיסטוריה וכיום – מהי אישה גיבורה מובילה?

ושתי ואסתר – נשים במגילה

ושתי- מגילת אסתר א

(ט) גַּם וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה עָשְׂתָה מִשְׁתֵּה נָשִׁים בֵּית הַמַּלְכוּת אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ: (י) בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּטוֹב לֵב הַמֶּלֶךְ בַּיָּיִן אָמַר לִמְהוּמָן בִּזְתָא חַרְבוֹנָא בִּגְתָא וַאֲבַגְתָא זֵתַר וְכַרְכַּס שִׁבְעַת הַסָּרִיסִים הַמְשָׁרְתִים אֶת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ: (יא) לְהָבִיא אֶת וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּכֶתֶר מַלְכוּת לְהַרְאוֹת הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים אֶת יָפְיָהּ כִּי טוֹבַת מַרְאֶה הִיא: (יב) וַתְּמָאֵן הַמַּלְכָּה וַשְׁתִּי לָבוֹא בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּיַד הַסָּרִיסִים וַיִּקְצֹף הַמֶּלֶךְ מְאֹד וַחֲמָתוֹ בָּעֲרָה בוֹ: (יג) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יֹדְעֵי הָעִתִּים כִּי כֵן דְּבַר הַמֶּלֶךְ לִפְנֵי כָּל יֹדְעֵי דָּת וָדִין: (יד) וְהַקָּרֹב אֵלָיו כַּרְשְׁנָא שֵׁתָר אַדְמָתָא תַּרְשִׁישׁ מֶרֶס מַרְסְנָא מְמוּכָן שִׁבְעַת שָׂרֵי פָּרַס וּמָדַי רֹאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַיֹּשְׁבִים רִאשֹׁנָה בַּמַּלְכוּת: (טו) כְּדָת מַה לַּעֲשׂוֹת בַּמַּלְכָּה וַשְׁתִּי עַל אֲשֶׁר לֹא עָשְׂתָה אֶת מַאֲמַר הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בְּיַד הַסָּרִיסִים: (טז) וַיֹּאמֶר מְומֻכָן {מְמוּכָן} לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים לֹא עַל הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ עָוְתָה וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה כִּי עַל כָּל הַשָּׂרִים וְעַל כָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר בְּכָל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ: (יז) כִּי יֵצֵא דְבַר הַמַּלְכָּה עַל כָּל הַנָּשִׁים לְהַבְזוֹת בַּעְלֵיהֶן בְּעֵינֵיהֶן בְּאָמְרָם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אָמַר לְהָבִיא אֶת וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה לְפָנָיו וְלֹא בָאָה: (יח) וְהַיּוֹם הַזֶּה תֹּאמַרְנָה שָׂרוֹת פָּרַס וּמָדַי אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת דְּבַר הַמַּלְכָּה לְכֹל שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ וּכְדַי בִּזָּיוֹן וָקָצֶף: (יט) אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב יֵצֵא דְבַר מַלְכוּת מִלְּפָנָיו וְיִכָּתֵב בְּדָתֵי פָרַס וּמָדַי וְלֹא יַעֲבוֹר אֲשֶׁר לֹא תָבוֹא וַשְׁתִּי לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וּמַלְכוּתָהּ יִתֵּן הַמֶּלֶךְ לִרְעוּתָהּ הַטּוֹבָה מִמֶּנָּה: (כ) וְנִשְׁמַע פִּתְגָם הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְּכָל מַלְכוּתוֹ כִּי רַבָּה הִיא וְכָל הַנָּשִׁים יִתְּנוּ יְקָר לְבַעְלֵיהֶן לְמִגָּדוֹל וְעַד קָטָן: (כא) וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כִּדְבַר מְמוּכָן: (כב) וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל כָּל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֶל מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָבָהּ וְאֶל עַם וָעָם כִּלְשׁוֹנוֹ לִהְיוֹת כָּל אִישׁ שֹׂרֵר בְּבֵיתוֹ וּמְדַבֵּר כִּלְשׁוֹן עַמּוֹ:

<u>שאלות</u>

1. מה עושה ושתי בזמן שהמלך עושה משתה? מה מעשה זה מעיד על מעמדה וכוחה?
2. מה מצווה אחשוורוש על ושתי? מה הוא רוצה לעשות בה? איך הוא מתייחס אליה?
3. מדוע לדעתכם מסרבת ושתי? האם לדעתכם היא יודעת מהי הסכנה שבסירוב?
4. מה הטיעון של ממוכן כלפי ושתי? מה הוא טוען שיקרה?
5. האם מעמדה של ושתי כמלכה עוזר לה או מכשיל אותה?
6. מה מאפיין את ושתי לפי הקטע? איזו מין אישה היא?

אסתר (1)- מגילת אסתר ב

(ב) וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ מְשָׁרְתָיו יְבַקְשׁוּ לַמֶּלֶךְ נְעָרוֹת בְּתוּלוֹת טוֹבוֹת מַרְאֶה: (ג) וְיַפְקֵד הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים
בְּכָל מְדִינוֹת מַלְכוּתוֹ וְיִקְבְּצוּ אֶת כָּל נַעֲרָה בְתוּלָה טוֹבַת מַרְאֶה אֶל שׁוּשַׁן הַבִּירָה אֶל בֵּית הַנָּשִׁים אֶל יַד
הֵגֵא סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַנָּשִׁים וְנָתוֹן תַּמְרוּקֵיהֶן: (ד) וְהַנַּעֲרָה אֲשֶׁר תִּיטַב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ תַּחַת וַשְׁתִּי
וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ כֵּן: (ה) אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ מָרְדֳּכַי בֶּן יָאִיר בֶּן שִׁמְעִי
בֶּן קִישׁ אִישׁ יְמִינִי: (ו) אֲשֶׁר הָגְלָה מִירוּשָׁלַיִם עִם הַגּוֹלָה אֲשֶׁר הָגְלְתָה עִם יְכָנְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה אֲשֶׁר הֶגְלָה
נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל: (ז) וַיְהִי אֹמֵן אֶת הֲדַסָּה הִיא אֶסְתֵּר בַּת דֹּדוֹ כִּי אֵין לָהּ אָב וָאֵם וְהַנַּעֲרָה יְפַת תֹּאַר
וְטוֹבַת מַרְאֶה וּבְמוֹת אָבִיהָ וְאִמָּהּ לְקָחָהּ מָרְדֳּכַי לוֹ לְבַת: (ח) וַיְהִי בְּהִשָּׁמַע דְּבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ וּבְהִקָּבֵץ
נְעָרוֹת רַבּוֹת אֶל שׁוּשַׁן הַבִּירָה אֶל יַד הֵגָי וַתִּלָּקַח אֶסְתֵּר אֶל בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶל יַד הֵגַי שֹׁמֵר הַנָּשִׁים: (ט)
וַתִּיטַב הַנַּעֲרָה בְּעֵינָיו וַתִּשָּׂא חֶסֶד לְפָנָיו וַיְבַהֵל אֶת תַּמְרוּקֶיהָ וְאֶת מָנוֹתֶהָ לָתֵת לָהּ וְאֵת שֶׁבַע הַנְּעָרוֹת
הָרְאֻיוֹת לָתֵת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיְשַׁנֶּהָ וְאֶת נַעֲרוֹתֶיהָ לְטוֹב בֵּית הַנָּשִׁים: (י) לֹא הִגִּידָה אֶסְתֵּר אֶת עַמָּהּ וְאֶת
מוֹלַדְתָּהּ כִּי מָרְדֳּכַי צִוָּה עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא תַגִּיד: (יא) וּבְכָל יוֹם וָיוֹם מָרְדֳּכַי מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי חַצַר בֵּית הַנָּשִׁים
לָדַעַת אֶת שְׁלוֹם אֶסְתֵּר וּמַה יֵּעָשֶׂה בָּהּ: (יב) וּבְהַגִּיעַ תֹּר נַעֲרָה וְנַעֲרָה לָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ מִקֵּץ
הֱיוֹת לָהּ כְּדַת הַנָּשִׁים שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ כִּי כֵן יִמְלְאוּ יְמֵי מְרוּקֵיהֶן שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים בְּשֶׁמֶן הַמֹּר וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים
בַּבְּשָׂמִים וּבְתַמְרוּקֵי הַנָּשִׁים: (יג) וּבָזֶה הַנַּעֲרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנָּתֵן לָהּ לָבוֹא עִמָּהּ
מִבֵּית הַנָּשִׁים עַד בֵּית הַמֶּלֶךְ: (יד) בָּעֶרֶב הִיא בָאָה וּבַבֹּקֶר הִיא שָׁבָה אֶל בֵּית הַנָּשִׁים שֵׁנִי אֶל יַד שַׁעַשְׁגַּז
סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַפִּילַגְשִׁים לֹא תָבוֹא עוֹד אֶל הַמֶּלֶךְ כִּי אִם חָפֵץ בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרְאָה בְשֵׁם: (טו) וּבְהַגִּיעַ
תֹּר אֶסְתֵּר בַּת אֲבִיחַיִל דֹּד מָרְדֳּכַי אֲשֶׁר לָקַח לוֹ לְבַת לָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ לֹא בִקְּשָׁה דָּבָר כִּי אִם אֶת אֲשֶׁר יֹאמַר
הֵגַי סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַנָּשִׁים וַתְּהִי אֶסְתֵּר נֹשֵׂאת חֵן בְּעֵינֵי כָּל רֹאֶיהָ: (טז) וַתִּלָּקַח אֶסְתֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ
אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אֶל בֵּית מַלְכוּתוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי הוּא חֹדֶשׁ טֵבֵת בִּשְׁנַת שֶׁבַע לְמַלְכוּתוֹ: (יז) וַיֶּאֱהַב הַמֶּלֶךְ אֶת
אֶסְתֵּר מִכָּל הַנָּשִׁים וַתִּשָּׂא חֵן וָחֶסֶד לְפָנָיו מִכָּל הַבְּתוּלֹת וַיָּשֶׂם כֶּתֶר מַלְכוּת בְּרֹאשָׁהּ וַיַּמְלִיכֶהָ תַּחַת וַשְׁתִּי:
... (כ) אֵין אֶסְתֵּר מַגֶּדֶת מוֹלַדְתָּהּ וְאֶת עַמָּהּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה עָלֶיהָ מָרְדֳּכָי וְאֶת מַאֲמַר מָרְדֳּכַי אֶסְתֵּר עֹשָׂה
כַּאֲשֶׁר הָיְתָה בְאָמְנָה אִתּוֹ:

שאלות

1. מה מאפיין את אסתר? מה התכונות הבולטות שלה?
2. בזכות מה זוכה אסתר ליחס מיוחד מהגי?

3. מה הוא הקריטריון/ המאפיין לפיו נבחרת המלכה? מה זה מעיד על תפקידה ומעמדה של המלכה?
4. מדוע נבחרת אסתר למלכה? אילו תכונות שלה עוזרות לה להיבחר?
5. מה דעתכם על דרך בחירת המלכה? האם אלו תכונות חשובות?

אסתר (1)- מגילת אסתר ד

(א) וּמָרְדֳּכַי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה וַיִּקְרַע מָרְדֳּכַי אֶת בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׁ שַׂק וָאֵפֶר וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק זְעָקָה גְּדֹלָה וּמָרָה: (ב) וַיָּבוֹא עַד לִפְנֵי שַׁעַר הַמֶּלֶךְ כִּי אֵין לָבוֹא אֶל שַׁעַר הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ שָׂק: (ג) וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה מְקוֹם אֲשֶׁר דְּבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מַגִּיעַ אֵבֶל גָּדוֹל לַיְהוּדִים וְצוֹם וּבְכִי וּמִסְפֵּד שַׂק וָאֵפֶר יֻצַּע לָרַבִּים: (ד) וַתָּבוֹאינָה {וַתָּבוֹאנָה} נַעֲרוֹת אֶסְתֵּר וְסָרִיסֶיהָ וַיַּגִּידוּ לָהּ וַתִּתְחַלְחַל הַמַּלְכָּה מְאֹד וַתִּשְׁלַח בְּגָדִים לְהַלְבִּישׁ אֶת מָרְדֳּכַי וּלְהָסִיר שַׂקּוֹ מֵעָלָיו וְלֹא קִבֵּל: (ה) וַתִּקְרָא אֶסְתֵּר לַהֲתָךְ מִסָּרִיסֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר הֶעֱמִיד לְפָנֶיהָ וַתְּצַוֵּהוּ עַל מָרְדֳּכָי לָדַעַת מַה זֶּה וְעַל מַה זֶּה: (ו) וַיֵּצֵא הֲתָךְ אֶל מָרְדֳּכָי אֶל רְחוֹב הָעִיר אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר הַמֶּלֶךְ: (ז) וַיַּגֶּד לוֹ מָרְדֳּכַי אֵת כָּל אֲשֶׁר קָרָהוּ וְאֵת פָּרָשַׁת הַכֶּסֶף אֲשֶׁר אָמַר הָמָן לִשְׁקוֹל עַל גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ בַּיְּהוּדִיים {בַּיְּהוּדִים} לְאַבְּדָם: (ח) וְאֶת פַּתְשֶׁגֶן כְּתָב הַדָּת אֲשֶׁר נִתַּן בְּשׁוּשָׁן לְהַשְׁמִידָם נָתַן לוֹ לְהַרְאוֹת אֶת אֶסְתֵּר וּלְהַגִּיד לָהּ וּלְצַוּוֹת עָלֶיהָ לָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ לְהִתְחַנֵּן לוֹ וּלְבַקֵּשׁ מִלְפָנָיו עַל עַמָּהּ: (ט) וַיָּבוֹא הֲתָךְ וַיַּגֶּד לְאֶסְתֵּר אֵת דִּבְרֵי מָרְדֳּכָי: (י) וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַהֲתָךְ וַתְּצַוֵּהוּ אֶל מָרְדֳּכָי: (יא) כָּל עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְעַם מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ יוֹדְעִים אֲשֶׁר כָּל אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אֶל הֶחָצֵר הַפְּנִימִית אֲשֶׁר לֹא יִקָּרֵא אַחַת דָּתוֹ לְהָמִית לְבַד מֵאֲשֶׁר יוֹשִׁיט לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת שַׁרְבִיט הַזָּהָב וְחָיָה וַאֲנִי לֹא נִקְרֵאתִי לָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ זֶה שְׁלוֹשִׁים יוֹם: (יב) וַיַּגִּידוּ לְמָרְדֳּכָי אֵת דִּבְרֵי אֶסְתֵּר: (יג) וַיֹּאמֶר מָרְדֳּכַי לְהָשִׁיב אֶל אֶסְתֵּר אַל תְּדַמִּי בְנַפְשֵׁךְ לְהִמָּלֵט בֵּית הַמֶּלֶךְ מִכָּל הַיְּהוּדִים: (יד) כִּי אִם הַחֲרֵשׁ תַּחֲרִישִׁי בָּעֵת הַזֹּאת רֶוַח וְהַצָּלָה יַעֲמוֹד לַיְּהוּדִים מִמָּקוֹם אַחֵר וְאַתְּ וּבֵית אָבִיךְ תֹּאבֵדוּ וּמִי יוֹדֵעַ אִם לְעֵת כָּזֹאת הִגַּעַתְּ לַמַּלְכוּת:

<u>שאלות</u>

1. למי אסתר מקשיבה? מי משפיע עליה?
2. מה חשוב לאסתר? מדוע היא שולחת למרדכי בגדים? ממי וממה היא מודאגת?
3. מה אסתר עונה למרדכי על דרישתו? מדוע היא מסרבת ללכת למלך?
4. מה אפשר ללמוד על מעמדה של המלכה מתשובתה של אסתר?
5. מה מאפיין את דמותה של אסתר לפי הקטע?

אסתר 2 – מגילת אסתר ד'-ה'

(טו) וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְהָשִׁיב אֶל מָרְדֳּכָי: (טז) לֵךְ כְּנוֹס אֶת כָּל הַיְּהוּדִים הַנִּמְצְאִים בְּשׁוּשָׁן וְצוּמוּ עָלַי וְאַל תֹּאכְלוּ וְאַל תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לַיְלָה וְיוֹם גַּם אֲנִי וְנַעֲרֹתַי אָצוּם כֵּן וּבְכֵן אָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא כַדָּת וְכַאֲשֶׁר אָבַדְתִּי אָבָדְתִּי: (יז) וַיַּעֲבֹר מָרְדֳּכָי וַיַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוְּתָה עָלָיו אֶסְתֵּר:

(א) וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת וַתַּעֲמֹד בַּחֲצַר בֵּית הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית נֹכַח בֵּית הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ בְּבֵית הַמַּלְכוּת נֹכַח פֶּתַח הַבָּיִת: (ב) וַיְהִי כִרְאוֹת הַמֶּלֶךְ אֶת אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עֹמֶדֶת בֶּחָצֵר נָשְׂאָה חֵן בְּעֵינָיו וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר אֶת שַׁרְבִיט הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַתִּקְרַב אֶסְתֵּר וַתִּגַּע בְּרֹאשׁ הַשַּׁרְבִיט: (ג) וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה לָּךְ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וּמַה בַּקָּשָׁתֵךְ עַד חֲצִי הַמַּלְכוּת וְיִנָּתֶן לָךְ: (ד) וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן הַיּוֹם אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לוֹ: (ה) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַהֲרוּ אֶת הָמָן לַעֲשׂוֹת אֶת דְּבַר אֶסְתֵּר וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר עָשְׂתָה אֶסְתֵּר: (ו) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר בְּמִשְׁתֵּה הַיַּיִן מַה שְּׁאֵלָתֵךְ וְיִנָּתֶן לָךְ וּמַה בַּקָּשָׁתֵךְ עַד חֲצִי הַמַּלְכוּת וְתֵעָשׂ: (ז) וַתַּעַן אֶסְתֵּר וַתֹּאמַר שְׁאֵלָתִי וּבַקָּשָׁתִי: (ח) אִם מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְאִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב לָתֵת אֶת שְׁאֵלָתִי וְלַעֲשׂוֹת אֶת בַּקָּשָׁתִי יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לָהֶם וּמָחָר אֶעֱשֶׂה כִּדְבַר הַמֶּלֶךְ:

<u>שאלות</u>

1. ביצד מתנהגת אסתר לאחר אזהרת מרדכי?
2. במה משתנים היחסים בין מרדכי ואסתר? מי מצווה על מי?
3. מה עושה אסתר לקראת הגעתה למלך? למה היא מתכוננת כך?
4. מה עושה אסתר לאחר שהמלך נענה לה? מדוע אין היא אומרת את בקשתה מיד?
5. איך משתמשת אסתר בנשיותה להשיג את מבוקשה? מה דעתכם על השימוש שעושה אסתר ביופייה ונשיותה?
6. אידו אישה היא אסתר? מה מאפיין אותה בקטע הזה?

אסתר 2 – מגילת אסתר ז' – ח'

(א) וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן לִשְׁתּוֹת עִם אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה: (ב) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר גַּם בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי בְּמִשְׁתֵּה הַיַּיִן מַה שְּׁאֵלָתֵךְ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְתִנָּתֶן לָךְ וּמַה בַּקָּשָׁתֵךְ עַד חֲצִי הַמַּלְכוּת וְתֵעָשׂ: (ג) וַתַּעַן אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וַתֹּאמַר אִם מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ הַמֶּלֶךְ וְאִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב תִּנָּתֶן לִי נַפְשִׁי בִּשְׁאֵלָתִי וְעַמִּי בְּבַקָּשָׁתִי: (ד) כִּי נִמְכַּרְנוּ אֲנִי וְעַמִּי לְהַשְׁמִיד לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד וְאִלּוּ לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת נִמְכַּרְנוּ הֶחֱרַשְׁתִּי כִּי אֵין הַצָּר שׁוֶה בְּנֵזֶק הַמֶּלֶךְ: (ה) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וַיֹּאמֶר לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה מִי הוּא זֶה וְאֵי זֶה הוּא אֲשֶׁר מְלָאוֹ לִבּוֹ לַעֲשׂוֹת כֵּן: (ו) וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִישׁ צַר וְאוֹיֵב הָמָן הָרָע הַזֶּה וְהָמָן נִבְעַת מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה: (ז) וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ מִמִּשְׁתֵּה הַיַּיִן אֶל גִּנַּת הַבִּיתָן וְהָמָן עָמַד לְבַקֵּשׁ עַל נַפְשׁוֹ מֵאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה כִּי רָאָה כִּי כָלְתָה אֵלָיו הָרָעָה מֵאֵת הַמֶּלֶךְ: (ח) וְהַמֶּלֶךְ שָׁב מִגִּנַּת הַבִּיתָן אֶל בֵּית מִשְׁתֵּה הַיַּיִן וְהָמָן נֹפֵל עַל הַמִּטָּה אֲשֶׁר אֶסְתֵּר עָלֶיהָ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הֲגַם לִכְבּוֹשׁ אֶת הַמַּלְכָּה עִמִּי בַּבָּיִת הַדָּבָר יָצָא מִפִּי הַמֶּלֶךְ וּפְנֵי הָמָן חָפוּ: (ט) וַיֹּאמֶר חַרְבוֹנָה אֶחָד מִן הַסָּרִיסִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ גַּם הִנֵּה הָעֵץ אֲשֶׁר עָשָׂה הָמָן לְמָרְדֳּכַי אֲשֶׁר דִּבֶּר טוֹב עַל הַמֶּלֶךְ עֹמֵד בְּבֵית הָמָן גָּבֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ תְּלֻהוּ עָלָיו: (י) וַיִּתְלוּ אֶת הָמָן עַל הָעֵץ אֲשֶׁר הֵכִין לְמָרְדֳּכָי וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה:

שאלה – כיצד מתנהגת אסתר במשתה? באילו תכונות היא משתמשת?

פרק ח

א בַּיּוֹם הַהוּא, נָתַן הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה, אֶת-בֵּית הָמָן, צֹרֵר היהודיים (הַיְּהוּדִים); וּמָרְדֳּכַי, בָּא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ--כִּי-הִגִּידָה אֶסְתֵּר, מַה הוּא-לָהּ. ב וַיָּסַר הַמֶּלֶךְ אֶת-טַבַּעְתּוֹ, אֲשֶׁר הֶעֱבִיר מֵהָמָן, וַיִּתְּנָהּ, לְמָרְדֳּכָי; וַתָּשֶׂם אֶסְתֵּר אֶת-מָרְדֳּכַי, עַל-בֵּית הָמָן. {ס} ג וַתּוֹסֶף אֶסְתֵּר, וַתְּדַבֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, וַתִּפֹּל, לִפְנֵי רַגְלָיו; וַתֵּבְךְּ וַתִּתְחַנֶּן-לוֹ, לְהַעֲבִיר אֶת-רָעַת הָמָן הָאֲגָגִי, וְאֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ, אֲשֶׁר חָשַׁב עַל-הַיְּהוּדִים. ד וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר, אֶת שַׁרְבִט הַזָּהָב; וַתָּקָם אֶסְתֵּר, וַתַּעֲמֹד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. ה וַתֹּאמֶר אִם-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב וְאִם-מָצָאתִי חֵן לְפָנָיו, וְכָשֵׁר הַדָּבָר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, וְטוֹבָה אֲנִי, בְּעֵינָיו--יִכָּתֵב לְהָשִׁיב אֶת-הַסְּפָרִים, מַחֲשֶׁבֶת הָמָן בֶּן-הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי, אֲשֶׁר כָּתַב לְאַבֵּד אֶת-הַיְּהוּדִים, אֲשֶׁר בְּכָל-מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ. ו כִּי אֵיכָכָה אוּכַל, וְרָאִיתִי, בָּרָעָה, אֲשֶׁר-יִמְצָא אֶת-עַמִּי; וְאֵיכָכָה אוּכַל וְרָאִיתִי, בְּאָבְדַן מוֹלַדְתִּי. {ס} ז וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה, וּלְמָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי: הִנֵּה בֵית-הָמָן נָתַתִּי לְאֶסְתֵּר, וְאֹתוֹ תָּלוּ עַל-הָעֵץ--עַל אֲשֶׁר-שָׁלַח יָדוֹ, ביהודיים (בַּיְּהוּדִים). ח וְאַתֶּם כִּתְבוּ עַל-הַיְּהוּדִים כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם, בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ, וְחִתְמוּ, בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ: כִּי-כְתָב אֲשֶׁר-נִכְתָּב בְּשֵׁם-הַמֶּלֶךְ, וְנַחְתּוֹם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ--אֵין לְהָשִׁיב.

<u>שאלות</u>

1. בזכות מי מרדכי מקבל את מעמדו?
2. מדוע הטבעת מועברת למרדכי ולא לאסתר? מה זה מעיד על מעמדה של האישה ויכולתה להשפיע?
3. על מה מעידה פנייתה הנוספת של אסתר למלך בפסוק ג': "ותוסף אסתר ותדבר"? מדוע אסתר לא מסתפקת במה שניתן לה? למי ולמה היא דואגת?
4. מי אומר לאסתר מה לעשות בשלב זה?
5. אילו תכונות חדשות מתגלות באסתר בקטע זה?

דיון מסכם

1. מה הן תכונות האופי של ושתי ושל אסתר?
2. במה הן דומות ובמה הן שונות? (דמיון ביופי ובעוצמה, שוני - ושתי ישירה ובוטה, אסתר עדינה ומתוחכמת, ושתי לא מסכימה להשתמש ביופייה ואסתר כן)
3. אילו תכונות הייתם מאמצים מכל אחת מהן?
4. מה היה מעמד הנשים ותפקידן בפרס? במה הוא דומה ובמה הוא שונה מהחברה שלנו?

מכון שיטים
ארכיון החגים הקיבוצי

נשים בחברה שלנו

- בדקו מי הן הנשים המובילות המצליחות והמפורסמות בחברה שלנו
- האם תוכלו לחבר שם לתמונה:

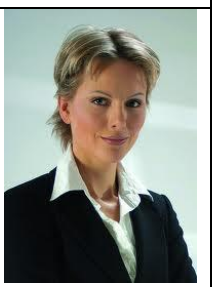

מכון שיטים
ארכיון החגים הקיבוצי

1. אנסטסיה מיכאלי
2. ציפי ליבני
3. עדי הימלבלוי
4. גליה מאור
5. רוני דלומי
6. גולדה מאיר
7. שחר פאר
8. מרלין מונרו
9. אגם רודברג
10. ג'ניפר אניסטון
11. אנה ארונוב
12. עדה יונת
13. אליס מילר
14. שלי יחימוביץ'
15. דורית בייניש
16. בר רפאלי

<u>דיון</u>

1. כמה מהנשים בתמונות הכרתם?
2. מה משותף לאלו שהכרתם? גיל? עיסוק?
3. מי הן 3 הנשים המצליחות והידועות ביותר מבין הנשים שהופיעו בתמונות?
4. מי הן? במה הן עוסקות?
5. מה התכונות המאפיינות אותן?
6. מה הן התכונות הנדרשות לנשים כדי להצליח? במה הן שונות מתכונות שנדרשות מגברים?
7. כמו מי הייתן רוצות להיות כשתגדלו? למה דווקא הנשים הללו?
8. איך החברה, החברים, הטלוויזיה, הפרסומות משפיעים על הבחירות שלנו?
9. מי הן הנשים המופיעות בטלוויזיה כמצליחות? אילו תכונות יש להן?
10. במה דומה ובמה שונה החברה שלנו מזו של פרס בימי מגילת אסתר?
11. אילו כוחות ואפשרויות יש לנשים היום שלא היו להן אז? אילו מגבלות יש עדיין לנשים בחברה? מדוע?
12. הידעתם שפערי השכר בין נשים לגברים בישראל הוא בזה שנשים מרוויחות רק 64% ביחס לגברים? למה יש כזה הבדל לדעתכם? מה אפשר לעשות כדי שיצטמצם?

נשים מובילות

1. <u>משחק פתיחה – נשים מובילות/ גיבורות</u>. מחלקים את הכיתה ל-2 קבוצות. המורה תאמר בקול רם תחום מסוים – ספורט, מדע, צבא, מנהיגות פוליטית, ספרות, כלכלה- עסקים, קולנוע. כל קבוצה תתבקש להגיד שם של גיבור או מוביל בתחום. התור עובר מקבוצה לקבוצה עד שאחת הקבוצות לא מוצאת דמות. אחרי 2-3 סבבים, מוסיפים הנחיה: יש לומר דמויות של נשים בלבד.
2. <u>דיון קצר</u> – מדוע הרבה יותר קשה למצוא נשים מובילות מגברים? מה זה אומר על החברה שלנו?
3. <u>דמויות נשיות – מה מייחד אותן ומה אני לוקחת מהן?</u> מפזרים דפי דמויות. כל תלמיד צריך לבחור דמות שנגעה לו, שהוא מזדהה או מעריך אותה.
4. <u>דיון</u>
   - מה מייחד את הדמות שבחרתן? למה בחרתן בה?
   - אילו תכונות יש לדמות ההופכות אותה לדמות מובילה?
   - מה בסיפור החיים שלה הכשיר אותה להוביל?
   - מהן התכונות שלה שהייתם מגדירים 'נשיות'?
   - האם יש קושי לשלב בין נשיות לבין מנהיגות/ הובלה/ דמות מופת? או שהנשיות דווקא מסייעת להתבלטות?
   - אילו תכונות הייתן רוצות לאמץ מהדמויות הללו? (אם הייתן צריכות לבחור 3 תכונות)